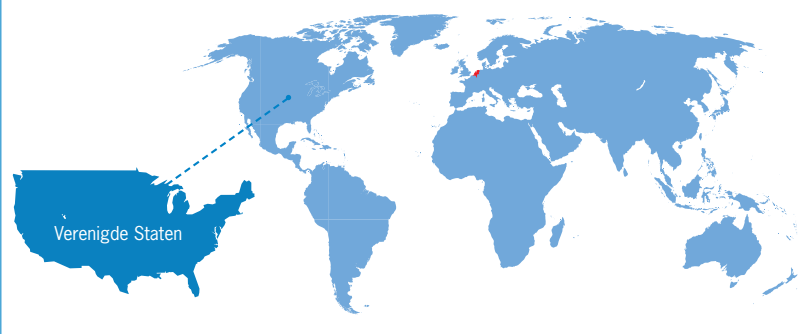

Copyright foto

Verenigde Staten

De Verenigde Staten telt 316 miljoen inwoners en is bijna 258 keer zo groot als Nederland. In de middenstrook van het land is de varkenshouderij geconcentreerd. De varkensstapel telt bijna 66 miljoen dieren, waarvan 5,67 miljoen zeugen. Ruim de helft van de zeugenstapel is in handen van de 25 grootste varkensbedrijven. In totaal hebben die bedrijven 3,18 miljoen zeugen. Amerika is de grootste mondiale exporteur van varkensvlees. Meer dan een derde van de wereldwijde export komt voor hun rekening. De totale varkensvleesproductie voor 2014 wordt geraamd op 10,78 miljoen ton kg. De gemiddelde varkensvleesconsumptie is 47 kilo per inwoner.

Ex-varkenshandelaar Van den Hengel bouwt in de VS vleesvarkensbedrijf op

Meindert maakt op 50ste American Dream waar

Na jarenlang een varkenshandel te hebben gehad in West-Nederland, emigreerde Meindert van den Hengel met zijn gezin zes jaar geleden naar de Verenigde Staten. Als 47-jarige man maakte hij zijn droom waar door het bouwen van een eigen vleesvarkensstal. Drie cultuurschokken later, probeert hij zijn plek te verwerven tussen de grote mannen.

Terwijl in Nederland een strenge winter uitblijft, lijkt deze dit jaar in Noord-Amerika dubbel zo hard toe te slaan. In de Amerikaanse staat Ohio is het niet anders. Begin dit jaar was het er ongeveer min 15 graden Celsius. Door een ijzige noordenwind daalde de gevoelstemperatuur zelf tot waardes van min 40 graden Celsius. Veel hangt af van de windrichting. Komt de wind uit het koude noorden dan daalt het kwik rap. Vanuit het zuiden geldt het omgekeerde. Op de voormalige uitgestrekte moerasvlaktes in het noordwesten van Ohio heeft de wind vrij spel. Het gebied is een paar honderd jaar geleden ontgonnen door Duitse emigranten. De oudste steden zijn dan ook nog geen 200 jaar oud.

Terug op vliegtuig

Meindert van den Hengel woont met zijn gezin in het buitengebied van het gehucht Scott in Ohio. De plaats ligt nog geen kwartier rijden van het stadje Van Wert. Amerika staat bol van de West-Europese invloeden. Toch lijkt het merendeel van de Amerikanen dat besef voor historie te zijn verloren. Het chauvinisme typeert de bevolking in de Verenigde Staten. Als jonge immigrant is Van den Hengel dit ook al opgevallen.

„Voor de gewone Amerikaan telt alleen hun land. Ze zijn dan ook zeer matig geïnformeerd over het buitenland.” Volgens hem zijn Amerikanen niet alleen overtuigd dat hun land het beste ter wereld is, maar ook het modernste en met de beste mogelijkheden. Deze uitstraling heeft al veel emigranten verleid tot het maken van de overstek. Ook vandaag de dag blijven de States in trek. Alleen de Amerikanen zijn, zeker na de aanslagen op 11 september 2001, terughoudend in het aannemen van nieuwe burgers. Meindert van den Hengel heeft het allemaal meegemaakt. De immigratieprocedure heeft hem naar eigen zeggen hoofdbreken en soms regelrechte hoofdpijn opgeleverd. Begin 2008 emigreerde hij met zijn vrouw Alie en drie kinderen naar de Verenigde Staten. Ze hadden zich laten adviseren door een emigratiebureau. Met alleen dit advies op zak stapten ze verder blanco het avontuur in. Het land binnen komen was gemakkelijk, alleen een permanente verblijfsvergunning bleek lastig. Ze werden geconfronteerd met allerlei bijkomende regels en visa. Hun avontuur leek op een fiasco uit te lopen toen het hele gezin op advies van hun immigratie-advocaat in november 2009 op het vliegtuig terug naar Nederland ging. „We wisten niet eens zeker

of we wel weer mochten terugkomen.” Na zes weken bij familie in Nederland te hebben doorgebracht, kwam het verlossende antwoord dat ze weer terug mochten komen. Het heeft hen uiteindelijk twee jaar gekost om de zekerheid te krijgen dat ze mogen blijven. Achteraf gezien hebben ze zich blindgestaard op het advies van hun emigratiebureau. „Dat was heel fout”, stelt Van den Hengel nu vast. Hij heeft nog steeds geen vaste verblijfsvergunning. Wel heeft de Nederlander de zekerheid dat hij mag blijven zo lang hij zichzelf en zijn gezin kan onderhouden. „Amerikanen zijn heel bang dat je op hun zak van sociale voorzieningen gaat leven. Ook al zijn die heel sober en onvergelijkbaar met Nederland”, voegt hij er aan toe.

Vrijgesteld van vergunningen

Wil hij voor een permanente verblijfsvergunning in aanmerking komen, dan moet hij minimaal 10 mensen in loondienst hebben. Zo ver is het nog lang niet en zal het waarschijnlijk ook nooit komen. De 53-jarige Meindert is parttime varkenshouder. Hij heeft een vleesvarkensbedrijf met 5.000 dieren en levert deze dieren binnen een integratie af. Binnen dezelfde organisatie is hij als adviseur werkzaam. ▶

Deze combinatie maakte het voor hem zes jaar geleden mogelijk om de overstap te maken. Net onder Gouda had hij tot dan toe een eigen varkenshandel in Stolwijk. Door de varkenspest, MKZ en het gebrek aan ontwikkelingsmogelijkheden verdwenen in de loop der jaren veel varkensbedrijven in zijn regio. Bij de Nederlandse Bond van Handelaren in Vee (NBVH) was hij bestuurlijk actief. Hij maakte van dichtbij mee wat er bij de overheid in Den Haag afspeelde. „Ik zag vooral dat alle besluitvorming ten koste ging van de varkenshouderij.” Zijn conclusie: doorgaan op de huidige weg was voor hem geen optie meer.

Na een bezoek aan familie van zijn vrouw in Ohio, raakte Meindert geïnspireerd door de mogelijkheden in Amerika. Het huis, de loods en vrachtwagen werden in Nederland verkocht. In Ohio kochten ze een boerderij met een oude kippenschuur en 17 hectare grond. Hij wilde zich specialiseren in vleesvarkens. Voorbereid op ellenlange vergunningprocedures kreeg hij te maken met een ware cultuurschok. Voor een stal met 2.500 vleesvarkens bleek er geen enkele vergunning nodig te zijn. „Dit is een heilig getal”, verklaart Meindert. „In Ohio hoef je voor een varkensstal tot 2.500 dieren van 55 pond (25 kilo - red.) of zwaarder geen vergunning aan te vragen.” Ook een bouwvergunning bleek overbodig omdat agrarische gebouwen hier vrij van zijn gesteld. De enige vergunning die hij

uiteindelijk nodig had, was voor een duiker in een greppel.

Binnen integratie

Zijn tweede cultuurschok liet niet lang op zich wachten. De vraag en waardering voor varkensmest bleek onvergelijkbaar met Nederland te zijn. „De tendens in onze streek is dat je er voor krijgt betaald.” Zover is Van den Hengel nog niet. Zijn buurman neemt alle mest af. „Ik krijg er niks voor betaald en ik betaal er ook niks voor.” Het zouden anders kosten zijn waar hij zelf voor opdraait. Hoewel de stallen van hem zijn, mest hij vleesvarkens af voor de integratie Brenneman Brothers. Dat is een integratie met 5.000 zeugen verdeeld over twee locaties in Ohio. De integratie heeft 25 mesterijen waar de biggen vanaf 6 kilo tot slacht blijven. Van den Hengel is één van hen.

Brenneman Brothers legt de speenbiggen in de stal van de vleesvarkenshouders op en betaalt ze loon voor het verzorgen van de dieren. De voer- en opbrengstprijs komen voor rekening van de integratie. Van den Hengel ontvangt een vaste vergoeding die vrij is van bonussen en niet afhankelijk is van de opbrengst- of voerprijs. Het ondernemerschap voor Van den Hengel is beperkt. Hij vindt dit enerzijds jammer, maar beseft dat dit voor hem de enige manier was om een vleesvarkensbedrijf op te starten. „De Amerikaanse varkenshouderij heeft veel bedrijven die eigen- dom zijn van integraties. Kleine varkenshou-

ders zijn bedrijven met 1.000 zeugen.” Het is volgens de voormalige varkenshandelaar bijna onmogelijk om als kleine mester buiten de integraties om biggen van constante kwaliteit te krijgen. „Ik lever met twee rondes nu 10.000 vleesvarkens af op jaarbasis. Wie zit er dan te wachten op Meindert van den Hengel?”

Lage bouwkosten

Hij hoopt de komende jaren op een andere manier boven water te komen. Hij wil in omvang groeien of financieel daadkrachtiger worden. Met het eerste is hij druk bezig. Na de bouw van de eerste stal eind 2008, bouwde hij in het voorjaar van 2012 zijn tweede stal voor 2.500 vleesvarkens. Omdat de stal op een ander perceel kwam te staan, had hij weer geen vergunningen nodig. De stallen zijn simpel ingericht. Elke stal telt twee grote afdelingen van elk 1.250 dieren. De dieren zijn per sekse ingedeeld. In de afdelingen met alleen maar borgen krijgen de dieren adlib droogvoer. De afdeling met gelten is voorzien van brijbakken. Elk hok telt 22 dieren en de hokinrichting bestaat uit open hekwerken, zodat op warme dagen de lucht met hoge snelheid door de stal kan worden geblazen. De dieren liggen op volledige betonnen roosters met 0,7 vierkante meter ruimte per varken. Zijn bouwkosten zijn onvergelijkbaar met Nederland. Van den Hengel heeft berekend dat hij 160 euro per dierplaats kwijt was. Dit is met alles inbegre-

Dochter en jongste zoon hebben interesse in bedrijf

Meindert van den Hengel (53) heeft een vleesvarkensbedrijf met 5.000 dieren in Scott (Ohio). Samen met zijn gezin emigreerde hij begin 2008 naar de Verenigde Staten. Voor zijn vertrek had hij in Stolwijk (ZH) een varkenshandel met transport. In de Verenigde Staten heeft Van den Hengel twee stallen laten bouwen van elk 2.500 vleesvarkens. Hij krijgt speenbiggen van ruim 6 kilo aangeleverd en mest die af tot een streefgewicht van 130 kilo. Hij doet dit onder de vlag van de lokale integratie Brenneman Brothers. Deze integratie heeft 5.000 zeugen op twee locaties en mest de speenbiggen af op 25 verschillende locaties. Naast zijn werk in de stallen werkt hij nog als adviseur voor de Brenneman Brothers. Van den Hengel controleert ondermeer of de bedrijven die zijn aangesloten bij de integratie voldoen aan de richtlijnen die het bedrijf heeft opgesteld. Sinds kort is de integratie overgestapt naar Topigs-20 zeugen. De zeugen worden geïnsemineerd met een Piétrain eindbeer. De keuze

voor eindbeer is het gevolg van de stijgende vraag naar dieren met meer mager vlees. Meindert en zijn vrouw Alie (49) hebben drie kinderen: Rick (22), Marloes (20) en Edwin (16). Zijn dochter Marloes en zoon Edwin hebben interesse om het bedrijf later over te nemen.

Copyright foto

Technische resultaten

(14 december 2012 t/m 15 mei 2013)

Aantal vleesvarkens	5.000
Gemiddelde voeropname/dag (kg)	1,87
Gemiddelde groei/dag (gram)	744
Voederconversie	2,50
Uitvalpercentage	3,76
Aantal ligdagen	179
Opleggewicht (kg)	6
Aflevergewicht (kg)	122
Aantal verwaarde varkens (%)	93,9

Copyright foto

pen tot erfverharding aan toe.

In Nederland zijn de bouwkosten al snel 400 euro per vleesvarkensplaats. Voor de 10.000 vleesvarkens die hij op jaarbasis aflevert, ontvangt de vleesvarkenshouder een contract-vergoeding van ruim 130.000 euro. Na aftrek van de kosten voor elektriciteit, propaan, verzekering, onderhoud en belasting houdt hij circa een ton over. De helft van deze vergoeding is hij nog kwijt aan rente, aflossing en arbeid. Van den Hengel heeft twee financieringen met een looptijd van 10 tot 15 jaar.

Geld of mest

Gemiddeld is hij nu drie en halve uur per dag bezig op zijn vleesvarkensbedrijf. Met gigantische pieken en dalen in arbeid, moet hij wel toegeven. Zoals gebruikelijk is in de VS, past hij all-in all-out toe. Binnen een week wordt een stal met 2.500 speenbiggen vol gelegd en ongeveer zes maanden later op een levend streefgewicht van 130 kilo afgeleverd. Voor het reinigen van de stallen heeft hij een schoonmaakbedrijf in dienst. De rest van de tijd is hij in dienst van de Brenneman Brothers en houdt hij zich ondermeer bezig met de Pork Quality Assurance (PQA). Dit is de Amerikaanse variant van de IKB-regeling.

„Het is hier nog zo dat de slager zijn eigen vlees keurt.” Van den Hengel controleert of de bedrijven die zijn aangesloten bij de integratie voldoen aan de richtlijnen die het heeft opgesteld. Zo gaat het om praktische zaken als het stalklimaat en de watervoorziening, maar ook het medicijngebruik. Volgens de Nederlandse immigrant begint de antibiotica-discussie in de VS actueel te worden. In het land zijn nog antimicrobiële groeibevorderaars (amgb's) in het voer toegestaan. De gezondheidsstatus verschilt enorm per bedrijf. Hij ziet bedrijven die blijven tobben met PRRS-uitbraken en anderzijds ook bedrijven die vrij zijn van PRRS. „Veel valt te verklaren door de grote verschillen in vakmanschap. Omdat je hier zo gemakkelijk een varkensstal kunt bouwen, zie ik dat sommige varkens houden met geld of mest als drijfveer.”

Toch heeft de varkenshouderij de laatste jaren weinig winst gemaakt. De hoge voerkosten spelen de integraties en zelfstandige varkensbedrijven parten. De halvering van de binnenlandse maïsprijs ten opzichte van een jaar geleden geeft de sector dan ook weer de broodnodige lucht. Ook de opbrengstprijs

zijn momenteel vrij goed. De uitbetalingsprijs varieert tussen de 44 en 48 euro per 45 kilo levend gewicht. Voor een vleesvarken van 125 kilo is dit ongeveer 125 euro.

Waardering voor boer

De laatste en derde cultuurschok was voor Van den Hengel de waardering voor de boer. „Hier draait landbouw nog echt om voedselvoorziening. In Nederland kreeg ik soms het gevoel dat de boer vooral beheerder van het landschap was.” Vanuit de overheid in Washington en de staat Ohio ziet hij een begripvol standpunt voor een economisch renderende varkenshouderij. Ook proeft hij in de samenleving meer waardering voor het voedsel dat de varkenshouder produceert. „Als ik hier zeg dat ik varkens houdt, zeggen ze: Oh lekker varkensvlees. In Nederland hoorde ik vooral: Dat is zielig.”

Afgezien van de emigratieprocedure is de overstap het gezin en hem niet tegengevallen. Of hij geen spijt heeft dat hij pas op zijn 47ste naar de States is getrokken? „We hebben in een korte tijd meer bereikt dan in Nederland mogelijk was. De mogelijkheden zijn hier gewoon ruimer. Anderzijds hebben we een geweldige tijd in Nederland gehad die ik niet wilde missen en die levenservaring is hier ook goud waard.” Zijn vorige werk als varkenshandelaar met een grote klantenkring komt volgens Van den Hengel nu goed van pas bij het opbouwen van een nieuw bestaan in een ander land waar je nieuwe contacten moeten maken. De overgang is hem en zijn vrouw dan ook goed bevallen en alle drie de kinderen hebben er hun plek gevonden. „Mensen zijn mensen. Amerikanen zijn niet anders. Er zijn nuanceverschillen, maar de mensen zijn hetzelfde als in Nederland.” Hij mist soms zijn familie, maar hij weet dat dit de prijs is die je er voor betaalt. Zijn streven is om de komende jaren zijn vakmanschap meer erkend en beloofd te zien. Er zijn plannen om volgend jaar een derde stal voor weer 2.500 vleesvarkens te bouwen. Zijn twee jongste kinderen hebben interesse om het bedrijf over te nemen. Of ze er dan een gezinsinkomen uit kunnen halen, is voor Van den Hengel moeilijk te zeggen. „Ik weet uit ervaring hoe snel je door de tijd kan worden ingehaald.” ■

 Reageren?
r.vanboekel@pigbusiness.nl